

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Kan vårdsamordnare vara en framgångsrik modell på vårdcentraler för patienter med psykisk ohälsa?

Cecilia Björkelund Göteborgs universitet/Västra Götalandsregionen
Åsa Porathe, Västra Götalandsregionen

Presentation av färsk forskningresultat inom området vårdsamordnare psykisk ohälsa.

- **Vad säger patienterna?**
 - **Vad säger vårdsamordnarna?**
 - **Ökar tillgänglighet och kontinuitet?**
 - **Påverkas sjukdomsförloppet och återgång i arbete?**
-
- **Hur kan en ny funktion utvecklas och implementeras på vårdcentralen?**

I primärvården - Vad är viktigt ?

- **Att upptäcka** = tillgänglighet
- **Tillgång till behandlingsalternativ** – råd, självhjälp, psykologisk terapi, farmakologisk terapi, sköterska, familjestöd etc
- Möjlighet till **återbesök, uppföljning, kontinuitet**
- Stegvis vård
- Nära till psykiatrin

Litteraturgranskning SBU:

Implementeringsstöd för psykiatrisk evidens i primärvården

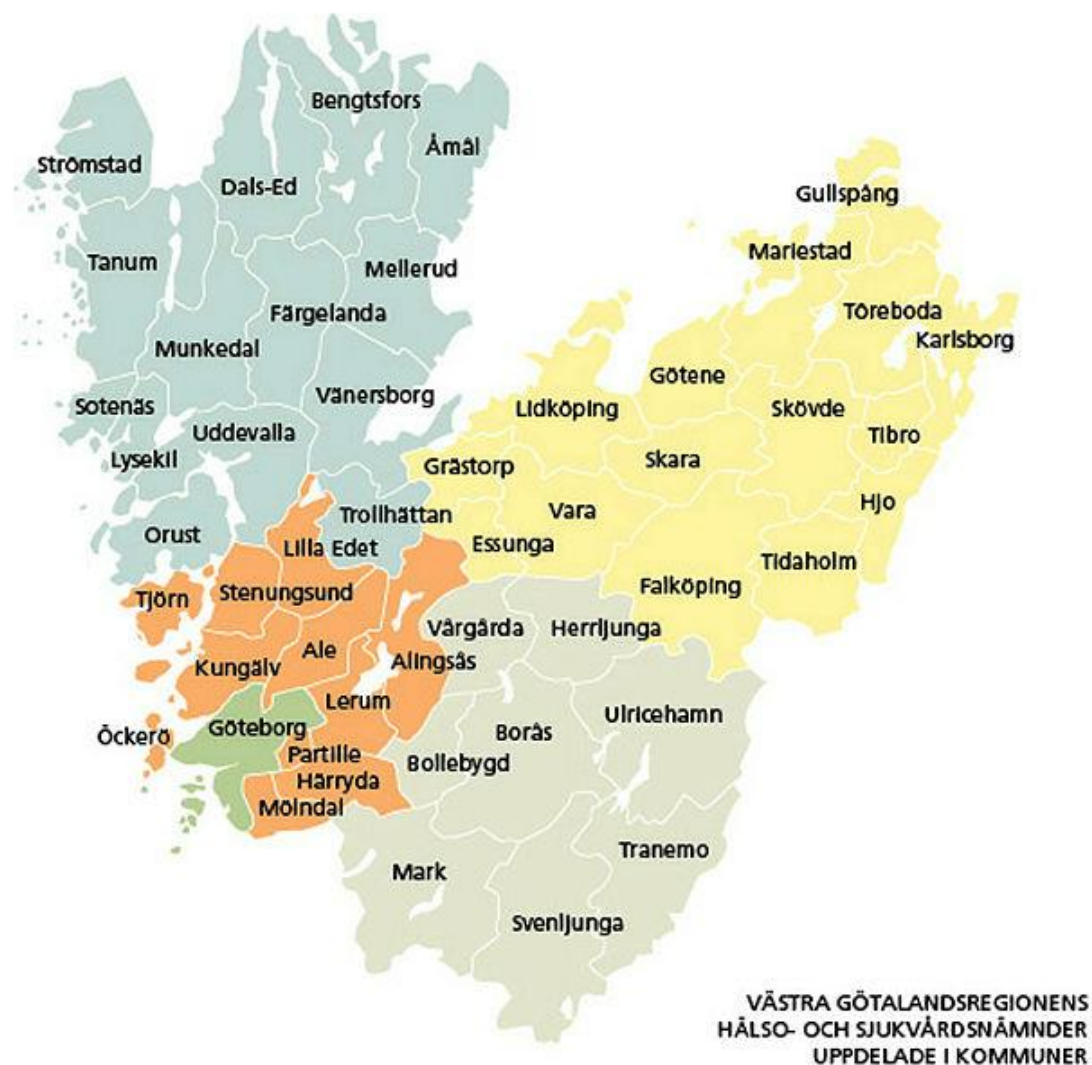
- Finns endast evidens för Care Manager –funktion
- Att förstärka primärvårdsorganisationen med en för uppgiften speciellt tränad yrkesperson, t.ex. en sjuksköterska (i studierna benämnd care manager), som ansvarar för stöd och kontinuerlig kontakt med patienter med depression, och kombinera detta med andra åtgärder, t.ex. utbildning av vårdteamet och återkoppling av patientdata till behandlande läkare, är en effektiv implementeringsstrategi.

Basen är tillgänglighet *och* kontinuitet

Fråga: Hur implementera och utvärdera?

Vårdsamordnare i Västra Götalandsregionen

Samtidig och gemensam implementering i flera steg:

- VGR och Göteborgs Universitet: Vetenskaplig utvärdering av Vårdsamordnare för psykisk ohälsa - mild/medelsvår depression.
- VGR: Erbjudande till regionens samtliga VC om införande av funktionen Vårdsamordnare för psykisk ohälsa.
- VGR och Göteborgs Universitet: Gemensam utbildning 3 och 7,5 högskolepoäng.

Syfte med vårdsamordnare

- Stärka vårdcentralens behandlingsinsatser för patienter med psykisk ohälsa
- Ökad följsamhet till behandling och ökad kvalitet
- Ökad tillgänglighet och kontinuitet för patienter med lindrig till måttlig depression, ångest och stressrelaterad psykisk ohälsa
- Rätt vård på rätt nivå vid rätt tid

Vårdsamordnare psykisk ohälsa – en stödjande funktion

- **Nyckelord:** Kontinuitet och tillgänglighet
- **Innehåll:** hjälp till självhjälp, information om sjukdom och behandling, fånga upp biverkningar och stödja och följa rekommenderad behandling. Teamarbete
- **Effekt:** Kan ha en behandlande effekt.

Vårdsamordnaren driver samverkan och lyfter frågor om psykisk ohälsa på vårdcentralen

Vårdsamordnarfunktionen

- Meddelande
- Fysiskt möte
- Telefonkontakt (MADRS-S, GAD-7, KEDS-9)
- Fysiskt möte vid avslut

Patientens behov styr kontakter

Teamarbete. Återkoppling till läkare och andra aktörer i vårdkedjan sker kontinuerligt under hela vårdperioden

Vad tycker vårdcentralerna?

- Rätt vård på rätt nivå vid rätt tid
- Effektivisering av vårdcentralens resurser
- Nöjda patienter och personal

Nationella Riktlinjer Depression och ångest

- Effektivt omhändertagande
 - Erbjuder hög tillgänglighet till en primär bedömning av vårdbehov (prio 1)
 - Erbjuder aktiv uppföljning med planerad förnyad kontakt (prio 1)
 - Kan erbjuda samordnat och strukturerat omhändertagande med vårdssamordnare (prio 5)

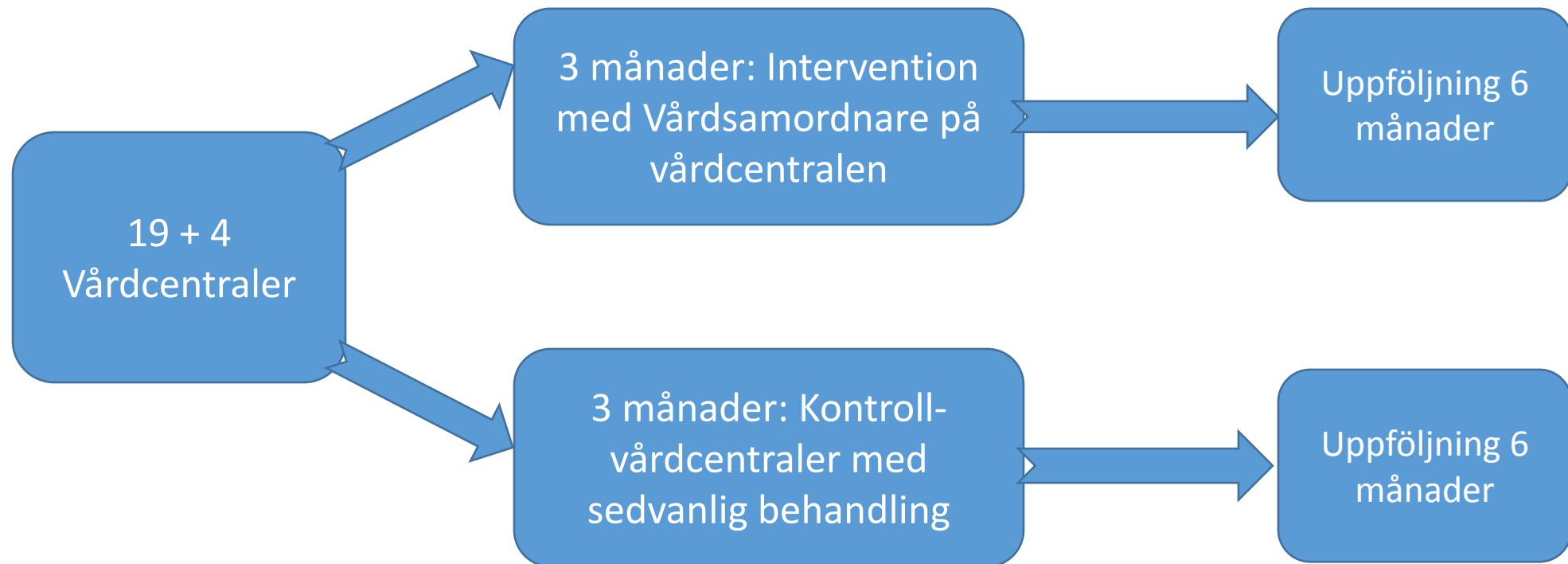
Vetenskaplig utvärdering av Vårdsamordnare psykisk ohälsa på vårdcentralen för individer med depression – RCT i VG-regionen: PRIM-CARE

Frågeställning :

Ger en särskild vårdsamordnare (care manager) för patienter med depression bättre behandlingseffekt och effektivare rehabilitering jämfört med den sedvanliga vård som annars ges i primärvården?

Randomiserad kontrollerad studie – PRIM-CARE randomiserad på vårdcentralsnivå

Utbildning samt kontinuerligt stöd via forskningsstödpersonal och metodstödsutvecklare i regionen

**REDOVISNING RESULTAT
6- MÅNADERS-UPPFÖLJNING
VÅRDSAMORDNARSTUDIEN
PRIM-CARE**

Patientrekrytering totalt 1 dec 2014 till 31 jan 2016 på 23 vårdcentraler

• 12 Kontrollvårdcentraler:	184 individer
• 11 Interventionsvårdcentraler	<u>192 individer</u>
Totalt	376 individer

Vid egentlig depression, lindrig–medelsvår hos vuxna ger samordnat och strukturerat omhändertagande med vårdsamordnare

- Minskning av depressionssymtom upp till 6 månader jämfört med sedvanlig vård
- Ökning av följsamhet till antidepressiv medicinering upp till 6 månader jämfört med sedvanlig vård
- Ökning av psykisk livskvalitet upp till 3 månader jämfört med sedvanlig vård
- Ökning av återgång till arbete upp till 3 månader jämfört med sedvanlig vård

- Åtgärden ger förutsättning för att adekvat behandling ges

- Patienterna rekommenderar behandlingen i signifikant högre utsträckning jämfört med sedvanlig vård

Vid egentlig depression, lindrig–medelsvår hos vuxna ger samordnat och strukturerat omhändertagande med vårdsamordnare

- **Patienterna** upplever att tillgänglighet och kontinuitet förstärks av vårdsamordnarfunktionen
- **Vårdsamordnarna** upplever att funktionen är meningsfull och ökar tillgänglighet och kontinuitet för patientgruppen
- **Läkarna** ser positiva effekter: t.ex. att patienterna kan följas upp mer aktivt, och att de får feed-back när patienterna behöver extra tillgänglighet.

IMPLEMENTERINGSFAS 1

PRIM-CARE RCT
Vårdsamordnare/care manager på vårdcentral-
randomiserad jämförande studie : patienter med depression som får care manager-stöd respektive enbart sedvanlig behandling (n=400)

Kvantitativ utvärdering av depression, arbetsförmåga, sjukskrivning, sjukskrivningsdagar, livskvalitet

Kvalitativ utvärdering av erfarenheter från Vårdsamordnare, patienter, personal ledningsgrupper

2014

IMPLEMENTERINGSFAS 2

Överföring av information från vård-samordnare

Överföring av information från patienter, personal

Webbutbildnings program vårdcentral

Kurs för blivande vårdsamordnare 3 hp + 7,5 hp

Implementering av metodutveckling på övriga intresserade vårdcentraler i VG-regionen (n=100)

Utvärdering på vårdcentraler och regional nivå

2015

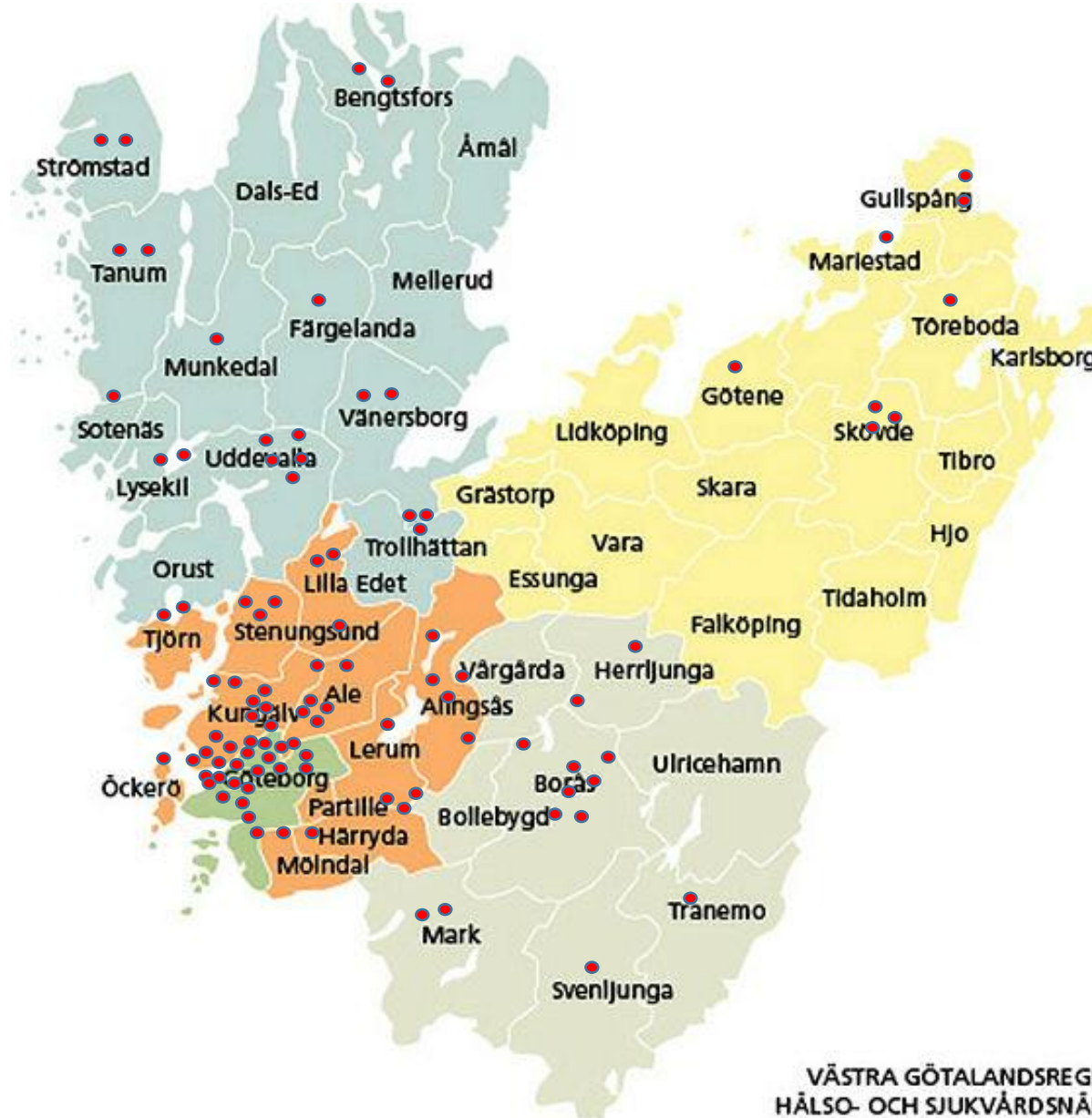
2016

2017-18

Samverkan för implementering och utvärdering

● = en vårdcentral med
Vårdsamordnare.
(Göteborg 32 vårdcentraler)
fördelat över kommuner i
Västra Götaland 20170125

**Kontinuerligt regionalt
stöd via
Metodstödsträffar
2 tillfällen per termin**

[http://www.vgregion.se/halsa-och-
vard/vardgivarwebben/utveckling--uppfoljning/wardsamordnare-
psykisk-ohalsa/](http://www.vgregion.se/halsa-och-
vard/vardgivarwebben/utveckling--uppfoljning/wardsamordnare-
psykisk-ohalsa/)

...eller Googla "vårdsamordnare för psykisk ohälsa"